

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Jiráskem, Ph.D., v právní věci

žalobce: **O. Š.**
bytem X.
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Pod kaštany 245/10, 160 00 Praha 6

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 9. 2018, č. j. KUZL 47880/2018-2, sp. zn. KUSP 47880/2018/DOP/Mi,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 9. 2018, č. j. KUZL 47880/2018-2, sp. zn. KUSP 47880/2018/DOP/Mi, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Uherské Hradiště ze dne 11. 6. 2018, č. j. MUUH-DSA/45492/2018/GaIP, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle §

125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Tohoto přestupku se měl žalobce dopustit tím, že dne 19. 2. 2018 v 7:55 hodin v k. ú. obce Buchlovice na silnici č. I/50 u odbočky na hrad Buchlov ve směru jízdy od Brna na obec Uherské Hradiště řídil motorové vozidlo zn. X., reg. zn. X. v místě, kde je rychlost jízdy upravena dopravní značkou B 20a Nejvyšší dovolená rychlost na 70 km/h, přičemž mu byla Policií České republiky naměřena rychlost jízdy 93 km/h (po odečtení odchylky měřicího zařízení). Žalobce tak překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou místní úpravou nejméně o 23 km/h. Za toto jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 2 000 Kč a povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1 000 Kč.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce včasnou žalobu. Namítl, že žalovaný nerespektoval zákaz dvojího přičítání, neboť žalobci kladl k tíži, že překročení rychlosti v obci je značně závažné. Nadto k překročení rychlosti došlo mimo obec, takže správní orgán při vyměření sankce vycházel ze skutečnosti, která nenastala. Rovněž bylo žalobci nesprávně kladeno k tíži, že překročení rychlosti je obecně závažným porušením dopravních pravidel, že sice nedošlo k žádnému zranění či škodě, ale dojít k nim mohlo, že přestupek byl spáchán konáním, na veřejném místě (dle žalobce se jej ani jinde nelze dopustit). Správní orgán neuvedl, jaký vliv na výši pokuty mělo to které kritérium. Výše pokuty v polovině zákonné sazby není dle žalobce nijak odůvodněna. Správní orgán nezohlednil okolnosti ve prospěch žalobce – nízký provoz, dobrá viditelnost, kvalitní pozemní komunikace, nové motorové vozidlo v dobrém stavu s kvalitními brzdami a pneumatikami. Správní orgán rovněž nezohlednil délku správního řízení, v němž docházelo k průtahům. V řízení též nebylo prokázáno, že by žalobce věděl o rychlostním limitu. Správní orgány konečně podle žalobce nesprávně přihlížely k zahlazeným přestupkům žalobce a nijak nepopsaly svou rozhodovací praxi v obdobných případech, a nelze tudíž přezkoumat, zda je rozhodnutí s touto praxí v souladu. Žalovaný pak ve svém rozhodnutí porušil zásadu zákazu reformace *in peius*, neboť uvedl, že k překročení rychlosti došlo na značně frekventované silnici první třídy známé množstvím dopravních nehod často s fatálními následky.
3. Správní orgán dle žalobce nijak neodůvodnil svůj závěr o tom, že žalobce jednal ve formě vědomé nedbalosti. Žalobce přitom žádnou značku B 20a neviděl a i kdyby byla v daném úseku umístěna a žalobce ji pouze přehlédl, tak by se mohlo jednat maximálně o nedbalost nevědomou. Sankce je z tohoto důvodu nezákonně zvýšena nad spodní hranici.
4. Žalobce v daném úseku silnice značku B 20a neviděl, a to ani později, když místem projížděl. Není však na žalobci, aby prokazoval negativní skutečnost, nýbrž na správních orgánech, aby prokázaly, že v daném místě a čase byla značka umístěna, což se však nestalo. Žalobci se nepodařilo najít žádné opatření obecné povahy k této dopravní značce, a je tak třeba vycházet z toho, že žádná dopravní značka v daném úseku umístěna nebyla. Případné opatření obecné povahy by mělo být provedeno k důkazu a být součástí správního spisu, neboť samotná dopravní značka jako předmět z kovu není právně závazná. Navíc rychlostní limit 70 km/h je v daném úseku neadekvátní, a jedná se proto o nedůvodné omezení svobody pohybu, k čemuž žalobce navrhl provést důkaz znaleckým posudkem nebo odborným vyjádřením. Uvádí-li správní orgán, že ke snížení rychlostního limitu došlo kvůli usnadnění výjezdu vozidel od hradu Buchlov, pak toto tvrzení nijak

nedokládá. Žalobce s překročením rychlosti od počátku nesouhlasil, přičemž ani policisté mu nesdělili, že by překročil rychlostní limit 70 km/h, a proto se tomu žalobce logicky nijak nebránil.

5. Podle žalobce trpí výrok rozhodnutí vadou, neboť odboček na hrad Buchlov je nepochybně více, ale z výroku není zřejmé, kde přesně mělo ke změření dojít. K tomu žalobce navrhl provést důkaz mapovými podklady. Výrok je dle žalobce nezákonný též proto, že ukládá žalobci uhradit pokutu na účet správního orgánu, přičemž ke stanovení takové povinnosti nemá správní orgán pravomoc. Z výroku též není patrné, jaké změření je mu kladeno za vinu (došlo celkem ke třem změřením). Není též zřejmé, jak bylo naloženo s ostatními změřením, resp. údajnými přestupky, které měl dle žalobce správní orgán odložit, nebo řízení o nich zastavit. Mezi výrokem a odůvodněním rozhodnutí je též rozpor, neboť správní orgán ve výroku i v odůvodnění uvádí, že žalobce překročil rychlost v obci, avšak v odůvodnění současně uvádí, že k překročení rychlosti došlo mimo obec.
6. Žalobce konečně zpochybňuje přesnost měření při použití lidarů (laserového rychloměru), která byla opakovaně rozporována americkými soudy. Žalobce poukazuje na tzv. slip effect a na skutečnost, že pro přesnost měření je zásadní, aby se měřicí paprsky odrážely od stále stejného místa na měřeném objektu. Měření bylo v daném případě v rozporu s návodem k obsluze provedeno v zatáčce a snímek byl pořízen až na konci měření, což jsou ideální podmínky pro vznik slip effectu, neboť na počátku se paprsek odrážel od boku vozidla a na konci od jeho nárazníku. Rovněž bylo dle žalobce měřeno na vzdálenost vyšší než doporučenou a v opačném směru jízdy jelo další vozidlo, takže mohlo dojít k jeho naměření. V záznamu o přestupku pak chybí pravý horní snímek, což je dalším porušením návodu k obsluze. Žalobce tvrdí, že je absurdní, aby jel s naloženou dodávkou v prudké zatáčce rychlostí téměř 100 km/h, neboť to by se s dodávkou nepochybně převrátil. Měření bylo provedeno skrytě, ač takovou pravomoc policie nemá a ač je takové měření v rozporu s účelem uvedeným v § 79a zákona o silničním provozu; touto otázkou se nadto správní orgán nezabýval. Žalobce namítl porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy, neboť ve věci nerozhodoval nestranný orgán, jelikož pokuta je příjmem správního orgánu prvního stupně.
7. Závěrem žalobce a jeho zástupce nesouhlasili se zveřejňováním osobních údajů žalobce a jeho zástupce na webu Nejvyššího správního soudu a navrhli naprostou anonymizaci rozhodnutí ve věci.
8. Žalobce ze všech těchto důvodů navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě s žalobou nesouhlasil s tím, že žalobce v odvolání nic nenamítal a celý katalog námitek účelově předkládá až v žalobě. K porušení zásady dvojího přičítání nedošlo; pokud správní orgán prvního stupně uvedl v odůvodnění, že šlo o překročení rychlosti v obci, jde o chybu v psaní. Správní orgány nepřihlížely k „zahlazeným“ přestupkům, nýbrž hodnotily osobu pachatele. Žalobcem uváděné polehčující okolnosti nesnižují dle judikatury společenskou škodlivost jeho jednání (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 As 24/2013). Z hlediska zavinění vycházely správní orgány ze spisového materiálu a z principu omezené důvěry, z nichž dovodily, že žalobce se plně věnuje řízení vozidla a dopravní značky vnímá. V takovém případě je závěr o zavinění ve formě vědomé

nedbalosti na místě. Tvrzení, že žalobce neviděl dopravní značku, měl žalobce předestřít ve správním řízení. Žalovaný ze své úřední činnosti ví, že policejní hlídky před započítáním kontroly dodržování nejvyšší dovolené rychlosti zkontrolují celý úsek a v případě místní úpravy také dopravní značení. Skutečnost, že dopravní značka je na daném místě osazena, je možno ověřit např. na www.mapy.cz. Otázka opatření obecné povahy není rozhodná – vychází se z presumpce správnosti dopravní značky, kterou je žalobce povinen se řídit. Označení místa spáchání přestupku je dle žalovaného vyčerpávající, neboť ke hradu Buchlov vede ze silnice I/50 v místě omezení rychlosti pouze tato jedna místní dopravní komunikace. Informace o čísle účtu k zaplacení pokuty je pouze doplňková. Pokud jde o měření rychlosti, pak první pořízený snímek je plnohodnotný a další dva jsou pouze dokumentační; postupováno bylo v souladu s manuálem. Pro svá tvrzení ohledně efektu skluzu žalobce nepředložil žádné důkazy, jedná se o pouhé spekulace, o měření z boku nemůže být řeč. Žalovanému není známo, že by se laserovým měřičem nemohla měřit rychlost vozidel projíždějících zatačkou. Rovněž zbývající námitky žalobce jsou spekulativní a nepodložené. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

10. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Soud se nejprve zabýval otázkou místní úpravy provozu, již měla být v dané věci snížena rychlost jízdy. Podle § 61 odst. 1 a 1 zákona o silničním provozu platí, že obecná úprava provozu na pozemních komunikacích je stanovena tímto zákonem. Místní úprava provozu na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená dopravními značkami, světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo dopravními zařízeními. Podle § 76 odst. 1 téhož zákona je místní úprava provozu na pozemních komunikacích nadřazena obecné úpravě provozu na pozemních komunikacích. Podle § 18 odst. 3 a 4 téhož zákona smí řidič motorového vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg a autobusu jet mimo obec rychlostí nejvýše 90 km/h; na silnici pro motorová vozidla rychlostí nejvýše 110 km/h a na dálnici rychlostí nejvýše 130 km/h. Řidič jiného motorového vozidla smí jet rychlostí nejvýše 80 km/h. V obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/h, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km/h. Konečně podle § 18 odst. 6 věta první téhož zákona lze místní úpravou provozu na pozemních komunikacích snížit nejvyšší dovolenou rychlost podle odstavců 3 a 4.
12. Z citované právní úpravy vyplývá, že obecnou úpravou provozu je stanovena nejvyšší rychlost motorového vozidla mimo obec na 90 km/h. Tato nejvyšší dovolená rychlost jako obecná úprava vyplývající ze zákona pak může být snížena místní úpravou provozu prostřednictvím dopravní značky. Řidič je poté povinen se touto místní úpravou provozu řídit, tj. jet nejvýše rychlostí uvedenou na dopravní značce, jinak se dopustí přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2, 3 nebo 4 zákona o silničním provozu. Zatímco obecnou úpravu nejvyšší dovolené rychlosti není třeba v rámci přestupkového řízení prokazovat, neboť vyplývá přímo ze zákona, v případě nejvyšší dovolené rychlosti stanovené místní úpravou je situace jiná, neboť příslušná povinnost vyplývá pro řidiče výhradně z příslušné dopravní značky. Odpovědnost řidiče za protiprávní jednání spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti lze pak konstatovat pouze tehdy, pokud je ve správním řízení

postaveno na jisto, že dotčená místní úprava provozu v daném místě a čase skutečně existovala.

13. V projednávaném případě nejsou pro takový závěr ve správním spisu dostatečné podklady. Skutečnost, že v daném místě byla omezena nejvyšší dovolená rychlost mimo obec na 70 km/h, nevyplývá ze záznamů o přestupku (obsahujících snímky vozidla s naměřenou rychlostí radarem), ani z ověřovacího listu rychloměru či evidenční karty řidiče. Tato místní úprava provozu je zmíněna pouze v úředním záznamu zasahujících policistů a v záznamu o oznámení přestupku. Tyto listiny ovšem samy o sobě (bez spojení s jinými důkazy, které ve spisu absentují) jako jednostranné úkony správního orgánu nemohou obstát (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115, publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS, a ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2015 – 70). Správní orgán tak měl v projednávané věci postupovat tak, aby tvrzení obsažené v úředních záznamech pro účely přestupkového řízení prokázal. To lze v obecné rovině provést dvěma způsoby: buď fotografickým (audiovizuálním) záznamem provedeným policisty před započítím měření, z něž místní úprava v daném místě a čase vyplývá, nebo výsledkem zasahujících policistů v přestupkovém řízení; vyloučit však samozřejmě nelze ani důkazy jiné. Jelikož však v projednávané věci takto správní orgán prvního stupně nepostupoval a žalovaný jeho pochybení nenapravit, je správní řízení zatíženo vadou, neboť skutkový stav, který správní orgány vzaly za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu.
14. Soud přitom nedospěl k závěru, že by mohl pochybení správních orgánů napravit prováděním důkazů v soudním řízení. Jednak žalovaným navržený důkaz náhledem na www.mapy.cz, je k prokázání potřebné skutečnosti nezpůsobilý (neboť nezobrazuje stav v době spáchání přestupku), jednak jde o prokázání základní okolnosti nezbytné pro závěr, zda k porušení zákona a ke spáchání přestupku vůbec došlo. Nejedná se tedy o okrajové doplňování skutkového stavu či vyvracení „*zcela nepravděpodobných či jinak bizarních námitek obviněného*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 As 217/2015 – 47), kde by bylo provádění důkazů soudem na místě. Soud proto již z tohoto důvodu rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
15. Jelikož je třeba nejprve důkazně postavit najisto, zda žalobce za protiprávní jednání odpovídá, nemá většího významu zabývat se dalšími žalobními námitkami, zejména těmi směřujícími do výroku o správním trestu. Bude na správních orgánech, aby se s nimi vypořádaly a případně provedly další potřebné důkazy. To se týká i námitek ohledně měření, které by soud za jiných okolností mohl rozhodnout po doplnění dokazování návodem k obsluze. Jelikož je však nezbytné rozhodnutí žalovaného zrušit z jiných důvodů, bylo by takové dokazování ze strany soudu nadbytečné, neboť jej mohou provést správní orgány v dalším řízení (k tomuto dokazování viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 476/2018 – 32).
16. Soud nicméně považuje s ohledem na další průběh správního řízení za důležité vyjádřit se k námitce týkající se zavinění. Výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v souladu s § 93 odst. 1 písm. d) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, obsahuje formu zavinění z nedbalosti, přičemž ve výroku není třeba rozlišovat, zda se jedná o nedbalost vědomou či nevědomou (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 6 As 303/2016 – 37, a ze dne 4. 5. 2017, č. j. 10 As 318/2016 – 46). Takové rozlišování může mít své místo v rámci úvahy o správním trestu. Správní orgán prvního stupně se touto otázkou v odůvodnění zabýval a uvedl, že žalobce

spáchal přestupek z vědomé nedbalosti, protože věděl, že jede v úseku, kde je dovolená rychlost jízdy 70 km/h, a přesto tuto hodnotu překročil. Žalovaný se ve svém rozhodnutí s tímto hodnocením ztotožnil. Pro tento závěr ovšem nejsou ve správním spisu žádné podklady. Aby správní orgán mohl uzavřít, že žalobce o svém protiprávním jednání ví, musel by mít v první řadě postaveno na jisto, že žalobce viděl dopravní značení stanovící místní úpravu provozu, nebo že si je z jiných (ve správním řízení prokázaných) důvodů této místní úpravy vědom. Skutečnosti dosvědčující vědomost řidiče mohou být prokazovány zejména jeho výpovědí, výpovědí svědků, způsobem značení (tj., jak je výrazné, zda je po obou stranách silnice, zda je doprovázeno světelnými nebo jinými prvky) nebo dalšími okolnostmi. Pokud však správní orgán žádné takové skutečnosti nezjistí, musí v duchu zásady *in dubio pro reo* vycházet z toho, že se žalobce dopustil protiprávního jednání z nedbalosti nevědomé.

17. K nesouhlasu žalobce a jeho zástupce se zveřejňováním osobních údajů žalobce a jeho zástupce na webu Nejvyššího správního soudu a k jejich návrhu na naprostou anonymizaci rozhodnutí ve věci soud podotýká, že zjevně nejde o žalobní bod, a pokud by o něj šlo, pak nemá žádnou souvislost s napadeným rozhodnutím, a nemůže být proto důvodem pro jeho zrušení. Soud se proto touto částí žaloby blíže nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

18. S ohledem na konstatovanou nezákonnost soud rozhodnutí žalovaného bez jednání zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 4 a 5 s. ř. s.).
19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 a odst. 7 s. ř. s. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl v řízení plný úspěch, a měl by proto právo na náhradu nákladů řízení. Avšak podle § 60 odst. 7 s. ř. s. jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává. Při své úvaze krajský soud nemohl odhlédnout od procesní taktiky žalobce, resp. zástupce žalobce ve správním a následně soudním řízení, spočívající v pasivitě po celou dobu správního řízení a v následném podání žaloby obsahující řadu námitek, jež tak nemohly být projednány ve správním řízení. Obdobné jednání již dříve ve své judikatuře hodnotil i Nejvyšší správní soud, když ve svém rozsudku ze dne 4. 12. 2013, č. j. 1 As 83/2013-60, uvedl, že je „obecně vhodné, aby stěžovatel neuchovával paletu námitek proti přestupkovému rozhodnutí na pozdější dobu, ale uplatnil je již v prvním stupni přestupkového řízení. Jinak se stěžovatel zbytečně připraví o posouzení námitek v obou instancích správního řízení. Navíc se může teprve ex post podaná obrana o chybách měření jevit dle kontextu věci i jako účelová“. Přitom pokud jde o zásadní námitku, která byla důvodem zrušení rozhodnutí žalovaného, nemá soud sebemenší pochybnost, že měla zaznít již na počátku celého řízení. Soud se v tomto ohledu zcela ztotožňuje s názorem žalovaného, že by bylo přirozené a odpovídající běžnému běhu věci a lidské povaze, pokud by žalobce své tvrzení o neexistenci místní úpravy provozu uvedl již na místě kontroly.
20. Postup zástupců žalobce ve správním a soudním řízení proto soud považuje za účelový. Jeho cílem totiž není efektivně hájit skutečně existující právo žalobce, které bylo správními orgány porušeno, nýbrž pokusit se docílit uběhnutí promlčecích lhůt. Pokud by tomu tak nebylo, nedává žádného rozumného smyslu, aby se žalobce o své pochybnosti týkající se

místní úpravy provozu nezmínil již ve správním řízení. O této skutečnosti totiž vědět musel už v okamžiku, kdy byl zastaven hlídkou Policie ČR. Jakkoliv pak žalobci nelze upřít, aby tuto okolnost uvedl až v žalobě, a docílil tím zrušení napadeného rozhodnutí, není žádného důvodu tuto jeho taktiku financovat ze strany žalovaného. Jinými slovy řečeno, pokud žalobce účelově pominul možnosti nápravy ve správním řízení, pak je spravedlivé požadovat, aby si náklady soudního řízení hradil sám. Tento závěr je na místě tím spíše, že uvedené účelové a obstrukční praktiky zástupců žalobce jsou zdejšímu soudu dobře známy z jeho vlastní rozhodovací praxe. Z těchto důvodů hodných zvláštního zřetele proto soud žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 17. února 2021

Mgr. Jan Jirásek, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. Z.